

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL CLUJ
CABINETUL PREȘEDINTELUI
Cluj-Napoca, P-ța Ștefan cel Mare, nr. 1,
Telefon 0264.593.865, fax. 0264.592.322
email: curtecj@just.ro, ca-cluj-reg@just.ro
Prezentul document este supus reglementărilor aflate sub incidența R

Nr. 3765/08-06-2022
ROMANIA
Înalta Curte de Casație și Justiție
Secții Unite
Intrare dosare 211 nr. 10
Anul 2022 luna 06 ziua 10 Către

Dezgan

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
Doamnei judecător CORINA-ALINA CORBU
PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Stimată Doamnă Președinte,

În conformitate cu dispozițiile art. 514 și următoarele din Codul de procedură civilă, vă transmitem, alăturat, în copie conformă cu originalul, Hotărârea nr. 67/2022, elaborată de către Colegiul de conducere al Curții de Apel Cluj în data de 07 iunie 2022, prin care s-a hotărât sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu solicitarea de a se pronunța asupra unei probleme de drept soluționată în mod diferit de către instanțele judecătorești, prin hotărâri definitive.

Astfel, se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție ca, în virtutea prerogativelor sale legale, să ofere un răspuns cu forță obligatorie pentru toate instanțele la întrebarea: „*Sunt suspendate de drept, în condițiile art. 262 alin.4 din Legea nr. 85/2014, căile de atac declarate de debitorul societate de asigurare/reasigurare împotriva hotărârilor judecătorești prin care au fost soluționate acțiunile unui creditor/unor creditori introduse pe rolul instanței înaintea deschiderii procedurii de faliment a acestui debitor?*”.

În susținerea acestei solicitări au fost invocate dispozițiile art. 514 și următoarele din Codul de procedură civilă, arătându-se că, în urma analizării jurisprudenței existente la nivel național, rezultă că instanțele nu au un punct de vedere unitar, respectiv:

Într-o primă opinie, se susține că intervine suspendarea de drept a căilor de atac declarate de către asigurator împotriva hotărârilor judecătorești prin care au fost soluționate acțiunile unui creditor/unor creditori introduse pe rolul instanței înaintea deschiderii procedurii de faliment a debitorului asigurator, deoarece dispozițiile art. 262 alin. 4 din Legea nr. 85/2014 au un caracter de normă specială față de cele generale ale art. 75 din același act normativ. În consecință, deschiderea procedurii de faliment față de asigurator determină atât suspendarea căilor de atac

promovate de către acesta, cât și a acțiunilor civile din procesele penale îndreptate împotriva debitorului, nefiind aplicabile astfel situațiile de excepție reglementate de art. 75 alin. 2 din Legea nr. 85/2014.

Această opinie este argumentată pe specificul procedurii de insolvență a societăților de asigurare, în cazul cărora nu există o perioadă de observație sau o procedură de reorganizare ci se deschide direct o procedură de faliment. În consecință, pasivul debitoarei trebuie clarificat într-un interval scurt de timp, fără a putea aștepta soluționarea unor proceduri care se pot întinde pe durata câtorva ani.

Persoanele care pretind un drept de creanță împotriva debitorului societate de asigurare pot formula o declarație de creanță în cadrul procedurii de faliment a acestuia sau se pot adresa Fondului de garantare a asiguraților conform procedurii reglementate de art. 14-16 din Legea nr. 213/2015. Mai mult, creditorii pot urma ambele proceduri, atât o cerere adresată Fondului, precum și o declarație de creanță pentru suma care depășește plafonul reglementat de art. 15 alin. 2 din Legea nr. 213/2015 privind Fondul de garantare a asiguraților.

La fel ca și în dreptul comun, un efect al deschiderii procedurii falimentului societății de asigurare îl reprezintă suspendarea de drept a tuturor acțiunilor judiciare sau extrajudiciare și a măsurilor de executare silită îndreptate împotriva societății de asigurare/reasigurare debitoare. În realitate, toate aceste acțiuni în final vor înceta pentru că, prin forța împrejurărilor, suspendarea presupune reluarea la un moment dat a acestor acțiuni, situație imposibilă în falimentul societăților de asigurare, știut fiind că societatea debitoare nu mai poate reveni la existența normală dinaintea falimentului.

Potrivit celei de a doua opinii, se susține că nu suntem în prezența unui caz de suspendare de drept a căii de atac promovate de către societatea de asigurare anterior deschiderii față de aceasta a procedurii de faliment, considerându-se că dispozițiile art. 75 alin. 2 lit. a) din Legea nr. 85/2014 sunt aplicabile conform art. 242 din același act normativ. Potrivit acestui text: ”Prevederile cap. I (Dispoziții comune în procedura insolvenței - deci inclusiv art. 75), cu excepția celor cuprinse în secțiunea a 6-a (Reorganizarea), se vor aplica în mod corespunzător procedurii falimentului societăților de asigurare/reasigurare, cu derogările prevăzute în acest capitol”.

Astfel, dispozițiile art. 262 alin. 4 din Legea nr. 85/2014 se completează cu dispozițiile art. 75 alin. 2 lit. a) din același act normativ deoarece nu există vreo contradicție între cele două texte și nici vreo derogare expresă. În consecință, căile de atac declarate de către societatea de asigurare vor fi judecate în continuare chiar dacă societatea este în faliment.

Un argument în plus se referă și la conținutul dispozițiilor art. 262 alin. 5 din Legea nr. 85/2014 care reglementează înscrierea în tabelul creditorilor a creanțelor constatate *prin titluri*

executorii obținute ulterior momentului pronunțării hotărârii de faliment. Acest text ar fi aplicabil doar dacă dispozițiile art. 262 alin. 4 nu ar avea în vedere și suspendarea căilor de atac declarate de către debitor, fiind astfel posibilă obținerea unor titluri constând în hotărâri judecătorești cu caracter executoriu ulterior deschiderii procedurii de faliment, pentru a avea aplicabilitate și art. 262 alin. 5 din același act normativ. Aceste dispoziții speciale aplicabile societăților de asigurare-reasigurare sunt în acord și cu prevederile generale cuprinse în art. 75 alin. 1 și 2 din Legea nr. 85/2014, legiuitorul exceptând de la suspendarea de drept prevăzută de alin. 1 căile de atac promovate de debitor împotriva acțiunilor unui creditor începute înaintea deschiderii procedurii (art. 75 alin. 2 lit. a).

Or, dispozițiile art. 262 alin. (4) și (5) au caracter derogatoriu, determinat de specificitatea falimentului societăților de asigurare/reasigurare, numai în măsura în care conțin soluții legislative derogatorii. În măsura în care art. 262 alin. (4) și (5) nu dispune ceva diferit în raport cu norma generală - art. 75 alin. (1) și (2), aceasta se aplică în mod obligatoriu, în completare, pentru situațiile nereglementate diferit. Pentru situațiile nereglementate de art. 262, se aplică norma generală. S-a mai arătat că problema de drept supusă atenției este de mare importanță practică, în contextul deschiderii procedurii de faliment față de societăți de asigurare care dețin o cotă ridicată din piața națională a asigurărilor și care, inevitabil, sunt implicate în foarte multe litigii aflate în diferite stadii procesuale în fața instanțelor.

Or, practica neunitară în ceea ce privește suspendarea sau, dimpotrivă, continuarea soluționării căilor de atac declarate de către asigurător (indiferent că este vorba despre apel, recurs, sau o altă cale extraordinară de atac) creează o reală confuzie în rândul justițiabililor cu privire la obligațiile procedurale care le revin în acest context: trebuie să continue valorificarea drepturilor în cadrul litigiilor înregistrate pe rolul instanțelor judecătorești anterior deschiderii procedurii de faliment sau sunt nevoiți să inițieze noi demersuri specifice în contextul deschiderii procedurii de faliment a societății de asigurare: formularea unor declarații de creanță în procedură sau a unor solicitări adresate Fondului de garantare a asiguraților conform procedurilor reglementate de art. 14 - 16 din Legea nr. 213/ 2015.

Identificarea practicii judiciare neunitare în cazul concret analizat are specificul că pronunțarea instanțelor cu privire la incidența acestui caz de suspendare se realizează în cele mai multe cazuri prin încheiere de ședință, nu prin hotărârea judecătorească de soluționarea a cererii de chemare în judecată sau a căii de atac. În consecință, prin prisma acestui element specific al problemei de drept analizate au fost interpretate dispozițiile art. 515 C.p.c.: „Recursul în interesul legii este admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, care se anexează cererii”. Problema de procedură civilă analizată este aplicată în mod diferit prin

încheierile de ședință (sau practicele, după caz) prin care instanțele dispun cu privire la suspendarea căii de atac, din oficiu sau la cererea părților, anterior soluționării definitive a dosarului.

Cu toate acestea, au fost identificate nu numai încheieri de ședință, ci chiar și *suficiente decizii definitive* prin care chestiunea procedurală care a generat practică neunitară a fost analizată și soluționată în mod diferit. În consecință, s-a apreciat că sunt respectate toate exigențele de admisibilitate ale instituției recursului în interesul legii, așa cum sunt reglementate de dispozițiile art. 515 C.p.c. .

Pentru dovedirea practicii neunitare prin exemple concrete, au fost atașate în probațiune și analizate de către membrii colegiului de conducere următoarele încheieri și decizii cu caracter definitiv, dintre cele identificate:

A). În sensul primei opinii, al suspendării de drept a căilor de atac declarate de către societatea de asigurare față de care s-a deschis procedura de faliment:

- Decizia nr. 380/15.02.2018 pronunțată de către Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția a II-a civilă;

- Decizia nr. 47/16.01.2020 pronunțată de către Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția a II-a civilă;

- Decizia nr. 4206/05.12.2019 pronunțată de către Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția I civilă;

- Decizia nr. 2620/21.06.2018 pronunțată de către Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția I civilă;

- Decizia nr. 1985/23.05.2018 pronunțată de către Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția I civilă;

- Încheierea civilă din 24 martie 2022 pronunțată de Tribunalul Galați, Secția a II-a civilă în dosarul nr. 21364/233/2020;

- Încheierea civilă din 24 martie 2022 pronunțată de Curtea de Apel Constanța, Secția a II-a civilă, de insolvență, litigii cu profesioniști și societăți în dosarul 22087/212/2020*;

- Încheierea civilă din 28 martie 2022 pronunțată de către Curtea de Apel Cluj în dosarul nr. 878/100/2021;

- Încheierea civilă din 8 martie 2022 pronunțată de către Curtea de Apel Oradea, Secția a II-a civilă în dosarul nr. 717/111/2021;

B). În sensul celei de a doua opinii, potrivit căreia nu trebuie suspendată soluționarea căilor de atac declarate de către societatea de asigurare față de care s-a deschis procedura de faliment;

- Decizia nr. 1949/14.10.2020 pronunțată de către Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția a II-a civilă;
- Decizia nr. 950/04.06.2020 pronunțată de către Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția a II-a civilă;
- Decizia nr. 2338/04.12.2019 pronunțată de către Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția I civilă;
- Decizia nr. 1634/04.05.2018 pronunțată de către Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția I civilă;
- Decizia nr. 380/3 octombrie 2016 a Curții de Apel Cluj, Secția a II-a civilă, pronunțată în dosar 274/336/2014/a1;
- Încheierea civilă din data de 19.04.2022 pronunțată de către Tribunalul Prahova, Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal în dosar numărul 17993/281/2020;
- Încheierea din 19 aprilie 2022 pronunțată de către Curtea de Apel Oradea – Secția a II-a civilă în dosarul nr. 1453/111/2021, definitivă prin respingerea apelului declarat de către societatea de asigurare prin decizia 136/17.05.2022;
- Decizia civilă nr. 296/19.05.2022 pronunțată de către Curtea de Apel Cluj, Secția a II-a civilă în dosarul numărul 661/112/2021;
- Încheierea din 28. aprilie 2022 pronunțată de către Curtea de Apel Cluj - Secția a II-a civilă în dosarul nr. 260/1285/2020, definitivă prin admiterea apelului declarat de către societatea de asigurare prin decizia 323/26.05.2022;

Normele legale incidente: articolul 75 alin. 1 și 2 din Legea nr. 85/2014 care prevede că „1) De la data deschiderii procedurii se suspendă de drept toate acțiunile judiciare, extrajudiciare sau măsurile de executare silită pentru realizarea creanțelor asupra averii debitorului. Valorificarea drepturilor acestora se poate face numai în cadrul procedurii insolvenței, prin depunerea cererilor de admitere a creanțelor. Repunerea pe rol a acestora este posibilă doar în cazul desființării hotărârii de deschidere a procedurii, a revocării încheierii de deschidere a procedurii sau în cazul închiderii procedurii în condițiile art. 178. În cazul în care hotărârea de deschidere a procedurii este desființată sau, după caz, revocată, acțiunile judiciare sau extrajudiciare pentru realizarea creanțelor asupra averii debitorului pot fi repuse pe rol, iar măsurile de executare silită pot fi reluate. La data rămânerii definitive a hotărârii de deschidere a procedurii, atât acțiunea judiciară sau extrajudiciară, cât și executările silite suspendate încetează.

Potrivit alin. (2) ”Nu sunt supuse suspendării de drept prevăzute la alin. (1): a) căile de atac promovate de debitor împotriva acțiunilor unui/unor creditor/creditori începute înaintea

deschiderii procedurii și nici acțiunile civile din procesele penale îndreptate împotriva debitorului;.....”.

- art. 262 alin. (4) din Legea nr. 85/2014, potrivit căruia „Hotărârea de deschidere a procedurii falimentului are ca efect suspendarea de drept a tuturor acțiunilor judiciare sau extrajudiciare și a măsurilor de executare silită îndreptate împotriva societății de asigurare/reasigurare debitoare. Creanțele pretinse în aceste procese se înregistrează la dosarul de faliment al tribunalului și se supun examinării și înscrierii lor în tabelul creanțelor, potrivit prezentei legi. Efectele procedurii de faliment asupra unui proces civil în curs privind un bun sau un drept de care a fost deposedată societatea de asigurare/reasigurare sunt reglementate de legea statului membru în care procesul este în curs.”

În urma analizării propunerii prezentate de către președintele Secției a II-a civilă, membrii colegiului de conducere au apreciat că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 515 C.pr.civ., hotărând sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei decizii prin care să se asigure interpretarea și aplicarea unitară a legii, cererea fiind admisibilă deoarece se face dovada că problema de drept analizată a fost soluționată neunitar, soluțiile identificate aparținând unor instanțe diferite.

În speranța unei rezolvări favorabile a demersului inițiat, vă rugăm să primiți, Stimată Doamnă Președinte, asigurarea unei distinse considerații.

**Judecător Dana-Cristina GÎRBOVAN
PREȘEDINTELE CURȚII DE APEL CLUJ**